Ettevõtlusega mitteseotud kulu 2014

2014 III KVARTAL

Taotleja ja XXX AS-i vahel on sõlmitud kirjalikud võlakirjade emissioonilepingud, mille alusel taotleja on omandanud XXX AS-s võlakirju majandustegevuses tehtavates finantstehingutes. Tegemist on sisuliselt laenulepingutega, millega finantseeriti laenu- ja liisingu tegevust ning kinnisvaraarendusi.

Taotleja ja XXX AS soovisid ümber kujundada eelpool märgitud lepingutega nimetatud õigussuhteid ning sõlmida koostööleping, millega intressikohustus asendatakse kinnisvara arendustest saadava kasu jagamisega.

Koostöölepingu eesmärgiks oleks saada taotleja poolt antud laen tagasi, lepingu ümberkujundamisel lükkuks maksekohustus lihtsalt edasi.

XXX AS-l on igakuiselt intresside tasumise kohustus, kuid seda ei ole suudetud täita.

Varem sõlmitud kokkulepete edasine kehtivus ei ole võimalik, kuna XXX AS-l on makseraskused.

Kuna intresse ei ole õigeaegselt tasutud, oleks taotlejal võimalik lepingutest taganeda ning nõuda kohest raha tagastamist, kuid kinnisvaraarenduste pooleliolemise tõttu ei täidaks see eesmärki, kuna XXX AS ei oleks praeguse seisuga võimeline laenulepinguid koheselt täitma.

Koostöölepingu raames XXX AS arendaks ja ehitaks välja lepingu lisas toodud ning XXX AS-ile kuuluvad kinnistud ja taotleja omalt poolt osaleks koostöö projektis XXX AS-ile antud laenuga. Koostööleping sõlmitaks 5 aastaks, mille jooksul võõrandaks XXX AS kinnistud ja kinnistute müügist saadud kasumist 90% kuuluks taotlejale.

Taotleja on seisukohal, et käesoleval juhul on laenutehingust saadav kasu saamine osa ühise äriprojekti kasumist selliseks asjaoluks, mida tuleb lugeda ettevõtlusega seotuks ning puudub alus tulumaksuga maksustamiseks.

Maksuhalduri hinnang taotleja seisukohtadele
Taotleja on XXX AS-ile andnud laenu või omandanud XXX ASi võlakirju juba alates 1999. aastast. XXX AS on laenu tagastanud ja laenukohustuselt intresse tasunud üksnes osaliselt. Laenu põhiosa on alates 1999. aastast tagastamata ning intress on alates 2005. aastast osaliselt või täielikult tasumata.

Eelotsuse taotluses on esitatud küsimus, kas intressi tasumist ja intressitulu saamist saab edasi lükata ning asendada see muul viisil kasu saamisega.

Taotluses esitatud faktiliste asjaolude põhjal on maksuhalduri jaoks selge, et taotleja ja XXX AS on juba aastaid laenu tagastamist ja intressi tasumist (intressitulu saamist) edasi lükanud. Asjaoludest nähtub, et taotleja on sõlmitud kokkuleppega pikendanud laenu tagastamistähtaegu ning seejuures veel oluliselt vähendanud aasta intressimäära. Sellise laenu andmine väljaspool tavapärast majandustegevust ei ole äriliselt otstarbekas ega eluliselt usutav. Kuid kuna taotleja ja XXX AS on seotud isikud TuMS tähenduses, siis seetõttu saab laenu andmist vaadelda sõltuvana asjaolust, et tegemist on seotud isikutega.

2014. aastal intressitulu asendamine muul viisil kasu saamisega ei täida ärilist eesmärki ega ole vaadeldav taotlejale põhivõla ja intresside, mis on tagastamata ja/või tasumata juba 1999. aastast, tasumisena. Oluline on seejuures märkida, et ka eelotsuse taotluses möönas taotleja, et XXX AS-il on käesoleval ajal (ning juba varasemalt) makseraskused. Seega tuleb mingisugusegi kasu saamist kirjeldatud koostööprojektist pidada oletuslikuks ning vähetõenäoliseks. Taotluses kirjeldatud asjaolusid ja esitatud dokumente Riigikohtu lahendis 3-3-1-22-07 väljatoodud kriteeriumitega kõrvutades nähtub, et taotleja poolt laenu andmine ei ole seotud tema ettevõtlusega.

Kokkuvõtvalt ei nõustunud maksuhaldur taotleja maksukäsitlusega eelpool kirjeldatud põhjustel ja leidis, et tagastamatu laenu andmine ja laenu põhivõla ja tasumata intresside kapitaliseerimine põhivõlaks on maksustatav TuMS § 52 lg 2 p 1 alusel.

Juhul kui XXX AS täidab kavandatava lepingu punktis 11 sätestatud kohustuse ja tagastab taotlejale raha, siis on taotlejal õigus teha tulumaksu ümberarvutus ning nõuda tulumaksu tagastamist TuMS § 54 lg 6 alusel.

2014 II KVARTAL

Taotled soovisid saada maksuhalduri siduvat hinnangut ühinemise ja litsentsitasude maksustamise kohta ning ühinemiseelsete võlakohustuste ühinemisjärgselt täitmise maksustamisele.

Taotlejad kuuluvad rahvusvahelisse kontserni. Taotluse kohaselt ei ole eraldiseisvate äriühingute pidamine majanduslikult otstarbekas. Kontsern kaalub Eesti äriühingute ühendamist, sh ühe taotleja nimevahetust ja ümberkujundamist osaühinguks. Esialgse analüüsi põhjal on otsustatud, et ühinemine on äriliselt põhjendatud ja et eelistatud on ühinemine viisil, kus emaettevõte A ühendatakse tütarühinguga B.

MTA nõustus taotlejate seisukohaga, et kirjeldatud ühinemiste korral (tütarühing ühineb emaühingusse või emaühing ühineb tütarühingusse) ühendatakse ühinemises osalevatesse äriühingutesse sissemakstud kapitalid ilma elimineerimiseta.

Äriühingute ühinemise korral ei teki tulumaksukohustust TuMS § 50 lg 22 ja muude sätete alusel ühinemises osalevate äriühingute tasemel sõltumata läbiviidava ühinemise viisist.

A ühinemisel B-sse toimuv osaluste asendamine ei too nende emaettevõttele kui mitteresidendist

osanikule kaasa maksukohustust TuMS § 31 lg 1 p 9 alusel, kui osaluse asendamise aluseks olev tehing vastab ÄS § 403 lg 3 tingimustele.

Taotluses kirjeldatud ühinemise järgselt tütarühingusse säilib B-l õigus maksta tulumaksuvabalt litsentsitasu emaettevõttele.

Taotluses toodud asjaolude põhjal on maksuhaldur seisukohal, et B aktsiate ostu – müügitehingu, finantseerimise tehingute ja nendele järgneva äriühingute ühinemise tegelikuks eesmärgiks on maksueelise saamine. Eelnimetatud tehingute tegelik majanduslik sisu seisneb maksuhalduri hinnangul selles, et emaettevõtte üks tütarühing A omandab nn laenuraha eest (valdusühingu emaettevõte laen A-le ja valdusühingu sissemakse A omakapitali) emaettevõtte teise tütarühingu B aktsiad ning tütarühingute A ja B ühinemise tulemusena on ühendaval äriühingul võlakohustus oma emaettevõtte ja/või omakorda selle emaettevõtte ees. Võlakohustuse tekitamine võimaldab edaspidi ühinenud tütarühingute kasumit intressimaksete näol Eestist maksuvabalt välja viia ja kohustuse, mille eesmärk ja majanduslik sisu taotlusest ei selgu, täitmist.

Seetõttu ei saa MTA kinnitada, et A ja B ühinemise korral A ühinemiseelsed võlakohustused, sealhulgas laenukohustused, ei muutu ühinemise tagajärjel ettevõtlusega mitteseotud kohustuseks. MTA leidis, et käesoleval juhul toob vähemalt osaliselt võlakohustuse täitmine ja väljamaksete tegemine ühendava ühingu poolt endaga kaasa maksukohustuse. Maksustamise alus võib sõltuvalt tehingute tegelikust majanduslikust sisust olla ka TuMS § 51 lg 2 punkt 5. Kui tehingute sisust ilmneb aga kasumi jaotamine ja väljaviimine, siis on maksustamise alus TuMS § 50 lg 1. Eeltoodust tulenevalt keeldus maksuhaldur siduva eelotsuse andmisest ühinemiseelsete võlakohustuste ühinemisjärgselt täitmise maksustamisele (MKS § 91^2 lg 1 p 3)

2014 I KVARTAL

Taotleja soovis maksuhalduri hinnangut seoses tütarettevõttele esitatud nõuetest loobumisega. Taotleja leidis, et taotluses kirjeldatud nõudest loobumine ei oleks käsitletav kingitusena, kuivõrd nõue on lootusetu ning loobutakse üksnes turuväärtust ületavas osas. Taotleja on seisukohal, et nõudest loobumine ei kuulu ka maksustamisele ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetena (TuMS 52 lg 2 p 1). Kokkuvõtvalt leidis taotleja, et nõudest loobumine selle turuväärtust ületavas osas on maksuneutraalne.

Maksu- ja Tolliamet (MTA) taotlejaga ei nõustunud ja leidis, et arvestades taotleja senist majandustegevust, laenude andmisega seonduvaid asjaolusid ning eriti seda, et taotleja ei saa nimetatud tehingust mingisugust vastusooritust, on taotluses kirjeldatud nõudest loobumine maksustatav TuMS § 49 lg 1 alusel kingitusena. Muud maksukoosseisud (nagu TuMS § 52 lg 2 p 1) ei ole asjakohased, kuivõrd maksustamise alused on üksteist välistavad.

Viimati uuendatud 01.07.2021